

16103

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

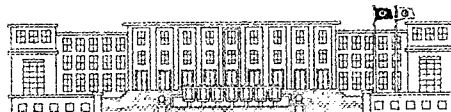
Aşağıdaki sorularımı T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün 96'ncı maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim. 09.09.2024.

Doğan BEKİN

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de ekolojik koşulların elverişli olması nedeniyle turunçgil yetiştiriciliği hızla gelişmiş ve son yıllarda turunçgil ağacı sayısında belirgin bir artış olmuştur. Türkiye, 2022 yılında yaklaşık 4,7 milyon ton turunçgil üretimi gerçekleştirmekle birlikte, üretimin neredeyse tamamı Ege ve Akdeniz Bölgeleri'nden sağlanmaktadır. Adana, Mersin, Antalya, Hatay, Muğla ve Osmaniye illerinde turunçgil üretiminin yoğunlaştığı görülmektedir. Türkiye'de 2022 yılında gerçekleşen turunçgil üretiminin % 40'ı mandalina, % 28'i limon, % 28'i portakal ve % 4'ü greyfurta ait olmuştur. 2022 yılında 1 milyon 865 bin ton mandalina, 1 milyon 323 bin ton limon, 1 milyon 322 bin ton portakal, 198 bin ton greyfurt, 2 bin 808 ton turunç üretimi gerçekleşmiştir. Ancak son yıllarda başta mazot, ilaç ve gübre gibi temel girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle narenciye üreticisi, ürününü dalında bırakmıştır. Özellikle narenciye üreticileri, hem üreticilerin ve tüketicilerin korunması adına taban ve tavan fiyat uygulamalarına geçilmesini birçok kez vurgulamış ve talep etmişlerdir.

Türkiye'nin önemli ihracat sektörlerinden biri olan tekstil sanayisinin hammaddesi pamukta hasat dönemi yaklaşmaktadır. Ancak üreticilerin, emeklerinin karşılığını alamayacakları endişesi her geçen gün artmaktadır. 2023 yılında 4.8 milyon dekar alanda 2.1 milyon ton pamuk

üretilmiştir. Bu yıl pamukta, tahminlerine göre 2.2 milyon ton üretim beklenmektedir. Pamuk üretiminde %42'lik payla Şanlıurfa ilk sırada yer almaktadır. Diyarbakır, Aydın, Hatay, İzmir ve Adana da önemli üretim merkezleri arasında olup bu altı il toplam pamuk üretiminin % 86'sını karışılmaktadır.

Diğer bir husus ise, 2025-2027 yıllarında yapılacak bitkisel üretime yönelik desteklemeler ile ilgili Cumhurbaşkanı kararı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Bakanlık yeni dönemde, temel girdi maliyetlerini esas alarak mazot ve gübre desteğini, "Temel Destek" olarak revize ettiğini belirtmiştir. Bakanlık, Bitkisel üretim yapan ve ÇKS'ye kayıtlı tüm üreticilerin temel destekten yararlandırılacağını vurgulamıştır. Desteklerin 3 yıllık açıklanması, çiftçinin önünü görmesi açısından önemli, ancak yayınlanan destekleme kararnamesinin oldukça karışık olduğu görülmektedir. Ayrıca 2025-2027 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2025 ve 2026 yılları için öngörülen bütçe teklifi incelendiğinde 2024 yılı için 283 milyar 124 milyon 800 bin lira ayrılırken 2025 yılı için 223 milyar 824 milyon 252 bin lira, 2026 yılı içinse 281 milyar 425 milyon 700 bin liralık bütçe teklif edildiği, 2025 yılı için ayrılan payın yaklaşık 123 milyar lira, 2026 yılı için ayrılan payın ise yaklaşık 109 milyar lira azalmış olduğu görülmüştür.

Bu bağlamda;

1-Narenciye üreticilerinin korunması adına hububat, fındık, çay gibi tarımsal ürünlerde belirlenen taban ve tavan fiyat uygulamalısının narenciye ürünlerinde de uygulanması yönünde bir çalışmanız var mıdır? Varsa nelerdir?

2- Narenciye üretimde yaşanabilecek arz/talep dengesindeki olumsuzluklar karşısında, iç tüketimde katma değer sağlayacak farklı ürünlerin üretimi ile, ithalatına ilişkin Ticaret Bakanlığı ile ortak yürütülen çalışmanız var mıdır? Varsa nelerdir?

3-Türkiye'nin yıllık pamuk ihtiyacı ortalama kaç milyon tondur? Biz bu ihtiyacın ne kadarını üretebiliyoruz?

4-Son 22 yılda kaç milyon ton pamuk ithalatı yapıldığı ve ne kadar para harcandığına ilişkin elinizde veri var mıdır? Varsa bu rakamlar nedir?

16103

5-Pamuk hasattı başlamadan önce Ticaret Bakanlığı ile ortak hareket ederek pamuk ithalatının yasaklamasına ilişkin bir müdahale planınız var mıdır?

6-Tarım Kanunu gereği tarımsal destekler, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYH) %1'inden az olmaması gerekiyor, buna göre yıllar bazında 2022, 2023 ve 2024 tarımsal destekleme ne kadardır? 2022, 2023 ve 2024 yılları bazında tarımsal destekleme GSYH'nın % kaçını oluşturmuştur?

7-Bakanlık, kısa bir süre önce bitkisel üretimde yeni tarımsal destekleme modelini açıkladı, buna göre 2025, 2026 ve 2027 yılları için planlanan destekleme miktarı ne kadardır?

8-Buğday ve Pamuk üreticisi, 2024 yılında dekara, mazot, gübre ve prim ile ne kadar destek alacaktır? Yeni destekleme sisteminde Buğday ve Pamuk üreticisi 2025 yılında dekara, mazot, gübre ve prim ödemesinin yanında planlı üretime dahil olduğu takdir de ne kadar destekleme alacaktır?

9-2025-2027 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) kapsamında açıklanan Bakanlığınız bütçesi, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği de dikkate alındığında bu bütçe neye göre hesaplanmıştır?

